

MEDLEMSBLADET

Nr 3, 2013

Pris 50:-

Blidö- Frötuna

Skärgårdsförening

GRÄDDÖ
reportage

**Kallelse till årsmöte i Gräddö
Postens indragning får konsekvenser på Tjockö
Fortverkets försäljning på Fejan**

Skärgårds- bönderna och det öppna landskapet hotas!

Foto Sonia Slavik

Regeringen tog 19.9 beslut om förlängning av vissa miljöersättningar för jordbruket. Detta behövdes för att hantera övergången mellan två programperioder och avser 2014. Men beslutet skickar också en alarmerande signal om hur man prioriterar olika insatser nu när jordbruket får minskade anslag.

Regeringens beslut slår direkt mot skärgårdsbönderna eftersom man väljer att inte att förlänga de åtgärder som ligger inom det som kallas *Utvald miljö*. Där finns bland annat två viktiga åtgärder för skärgårdarna. Det gäller ersättningar för arbete med landskapsvård med betesdjur inom magra så kallade *mosaikmarker* och på marker med speciella biologiska värden på öar, *avlägset belägna gräsbärande marker*.

Många av landets skärgårdsbönder arbetar idag med de ekonomiska förutsättningar som finns genom dessa ersättningar. De rycks nu undan i ett slag för åtaganden som råkar gå ut 2013. Ändå mer oroande är hur skärgårdsbonden ska planera inför framtiden om dessa åtgärder anses mindre viktiga.

Under senare år har Skärgårdarnas Riksförbund byggt upp kunskap och engagemang bland landets

skärgårdsbönder. Vi har varit med och påverkat utformningen av miljöersättningar så att de skall fungera bra. Vi vet att det är mycket små pengar i den stora jordbruksbudgeten. Men vi vet också att de snabbt ger stor utväxling i det speciella skärgårdslandskapet. Det är stora biologiska värden som berörs och i en miljö som är utsedd att vara av riksintresse både för naturvård och friluftsliv.

I arbetet för en året runt levande skärgård har de traditionella näringarna fortfarande betydelse. Men det är en orimlig ekvation för de små aktiva lantbruken på öarna att kunna konkurrera med fastlandets gårdar. Man har inte samma möjligheter till rationalisering eller alternativ i sin produktion. Samhällets sätt att ersätta skärgårdsbönderna för den miljönytta man gör, har varit en bra och tydlig åtgärd under många år.

Regeringens beslut nu visar att man inte förstått vilka konsekvenserna kan bli för detta unika landskap. Vem vågar idag satsa på att ta ansvar för jordbruket på öar och göra nödvändiga investeringar? Vem går idag in i avtal eller åtaganden kring landskapsvård med djurhållning i skärgårdarna?

Regeringen måste snabbt och med tydliga besked visa att man vill att skärgårdens landskap ska vårdas även i framtiden. Gör om de viktiga åtgärderna för skärgårdarna till nationella åtaganden i framtida program.

Bengt Almkvist, ordförande Skärgårdarnas Riksförbund

Kontakt: Bengt Almkvist, ordf. tel. 0121- 521 22, 070-346 54 02
Camilla Strandman, vice ordf. tel. 070-940 81 95

REDAKTIONSruta

I produktionen av detta Medlemsblad har följande deltagit Skrivelse från SRF, Barbro Nordsted Söderöra, Mats Rundgren ger läget på Fejan, Anders Waldvik på Gräskö har skrivit om skärgårdsrådet, Irene Takanen om bryggpost på Tjockö, Johan Hellström skriver om SIKO-ungdomar,

Fotografer i detta blad där ej annat anges Göran Hedberg.

Bidrag till nästa Medlemsblad emottages tacksamt.

Medlemskap kostar 150:-/år + 50:-/familjemedlem

PlusGiro 66 39 08-2 OBS! Ange avsändare!

Affärstryckeriet i Norrtälje tryckte

KALLELSE

TILL ÅRSMÖTE

torsdag 14 november kl 19⁰⁰

Rådmansö Bygdegård, Gräddö

Sedvanliga förhandlingar därefter

Kaffe och smörgås

Olle ska ta sig in från Sundskär!
Han har gitarren med och han brukar
vara laddad med härliga visor.

*Alla hjärtligt välkomna
även icke medlemmar!*

Jag hade först tänkt..

använda mitt spaltutrymme här att ondgöra mig över alla turer kring sjötrafikupphandlingen. För rent känslomässigt känns det oerhört frestande att ösa ovetit över de ansvariga politiker som inte lyssnat, inte förstått. Häcklat de som gjort av med vainsnessummor av dina och mina skattepengar på konsultarvoden. Och att det som kom ut i andra ändan endast åstadkommit ramaskrin bland både skärgårdens näringsidkare och hel- och deltidboende.

Så här i efterhand känns det lite som en mycket dålig fars!

Men den 23 september avbröts sjötrafikupphandlingen.

Efter många turer med hemlighållen information av förslag och avsikter släpptes vid årsskiftet den turlista som skulle ligga till grund för upphandlingen. Allt fler insåg vad den skulle ha inneburit för resenärer. Brutna isrännor som skulle isolera öar, barn som inte skulle kunna komma till och från skolan, folk som inte skulle kommit till jobbet, arbeten kring replipunkter som skulle gjorts förgäves, småredare och turistaktörer vars företag skulle riskera att gå omkull o s v.

I elfte timmen, eller rättare sagt i den tolfte - samma dag som avgörandet kring upphandlingen skulle tas, fick vi utanför landstingshuset höra att tillräckligt många beslutsfattare lyckats inse att detta inte skulle fungera och att man därför inte skulle genomföra upphandlingen.

En efter en steg partiernas företrädare ut på den pampiga trappan och berättade för oss hur de tänkt, eller tänkt om och nu avsåg att rösta för att upphandlingen skulle stoppas. En seger förstås! Men en seger som kostat oerhört mycket, både slantar och för politikerna i förtroendekapital.

Så vad händer nu? Ett Sjötrafikråd är på tapeten. Till sist! Riktigt hur detta ska utformas är det väl ingen som riktigt vet än men skärgårdens organisationer lär få en oerhört

Manifestationen mot sjötrafikupphandlingen 23 september utanför landstingshuset på Hantverkargatan i Stockholm

viktig roll att se till att skärgårdsbors, näringsidkares och resenärers synpunkter förs fram. Och att dessa får inflytande vid nästa upphandlingsomgång.

Ladda om och vänd fiasko till framgång!

Hur illa den stoppade upphandlingen än var så har det i alla fall fört med sig att trafikfrågan verkligen kommit på bordet. Det är en spännande läsning som funnits att ta del av i insändare, på facebook och twitter. Nu gäller det att göra något av allt lokalt kunnande och stora engagemang! Få ihop det och föra fram det vid ett blivande trafikråd.

För hur luttrade och förbannade vi än känner oss så är det faktiskt bra mycket effektivare om vi väljer att jobba tillsammans!

Nu är det alltså dags att ladda om för att gemensamt via skärgårdsföreningarnas gemensamma organisation SIKO, Företagarna skärgården och Trafikantföreningen se till att skärgårdstrafiken framöver planeras och genomförs på allra bästa och effektivaste sätt.

För alla grupper!

Hälsningar Barbro Nordstedt Söderöra

Föredragningslista vid Blidö-Frötuna Skärgårdsförenings årsmöte den 14 november 2013.

1. Årsmötet öppnas.
2. Val av ordförande för årsmötet.
3. Val av sekreterare för årsmötet.
4. Val av två justeringsmän.
5. Frågan om årsmötets behöriga utlysande.
6. Fastställande av föredragningslista.
7.
 - a) Styrelsens verksamhetsberättelse.
 - b) Årsredovisning.
 - c) Revisorernas berättelse.
 - d) Frågan om ansvarsfrihet för styrelsen.
 - e) Fastställande av inkomst- och utgiftsstat för 2014.
 - f) Fastställande av årsavgift för 2014.
8. Val av föreningens styrelse
 - a. Val av ordförande för 2014.
Har 2013 varit vakant.
Valberedningens förslag: Nyval av Alf Anderin
 - b. Val av ordinarie ledamöter för två år.
I tur att avgå är: Urban Gunnarsson, Bo Gesslein, Helén Jansson, Irene Takanen och Malin Lenke.
Valberedningens förslag: omval av Urban Gunnarsson, Bo Gesslein, Helén Jansson och Malin Lenke.
 - c. Val av suppleant för 2 år.
I tur att avgå är: Mats Rundgren.
Kvarstående i styrelsen är, ordinarie: Björn Sjöblom, Roger Karlsson, Jenny Melin, Gabriella Söderman och Göran Hedberg.
Suppleant: Eva Axelsson.
9. Val av representanter till Norrtälje kommuns skärgårdsråd år 2014.
Valberedningens förslag: omval av ordinarie Göran Hedberg och nyval av ersättare Alf Anderin.
10. Val av två revisorer och ersättare för ett år.
Ordinarie har varit Sture Malmgren och Linda Hoflund.
Ersättare: Svein Nilsen och Jutta Jansson.
Valberedningens förslag: omval.
11. Val av valberedning för 2015.
Har varit: Katarina Sjödén, sammankallande, Holger Karlsson, Bengt Boberg, Hasse Svensson och Fredrik Nordblom.
12. Övriga frågor
13. Årsmötet avslutas.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Styrelsen för Blidö-Frötuna skärgårdsförening
får härmed avlägga verksamhetsberättelse för verksamhetsåret
2012 10 01 - 2013 09 30

Styrelsen för Blidö-Frötuna skärgårdsförening får härmed avlägga verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 2012 10 01 - 2013 09 30.

Årsmötet hölls i Yxlö bygdegård den 14 november 2012 och närvarade gjorde dryga 40-talet av föreningens medlemmar, arbetsgruppen för Köpmanholms skolas utveckling och Pia Södergren (ordförande SIKO).

Pia informerade om förslaget till stadgeförändringar i SIKO och efter årsmötet hölls en dialog om utvecklingen vid skolan i Köpmanholm.

Styrelsen har via sina ledamöter som också sitter med i skolgruppen arbetat vidare med frågan om Köpmanholms skolas framtid. Man har bl a under året försökt få svar på hur politikerna tänker sig framtiden för skolan vid kommunens skärgårdsråd. Om detta har också kommunicerats ut till medlemmarna i medlemsbladen.

Mycket arbete har lagts ner på att arbeta med frågan om upphandlingen av sjötrafiken. Även på det området bildades en arbetsgrupp där styrelsemedlemmar från föreningen finns med. Man har i gruppen arbetat med skrivelser och åkt på möten. Styrelsemedlemmar har bl a funnits med vid möten angående sjötrafikupphandlingen vid regionala skärgårdsrådet och då SIKO-representanter träffade skärgårdslandstingsrådet.

Styrelsemedlemmar (såväl som övriga föreningsmedlemmar) har liksom tidigare år ett fortsatt stort representantskap vid möten i SIKO:s regi. Nämnas kan tex att vid SIKO:s årsmöte i februari var inte mindre än 11 personer från Blidö-Frötuna skärgårdsförening närvarande, varav 4 styrelsemedlemmar.

Man har också en styrelserepresentant med i den av SRF bildade "Färjegruppen" som under verksamhetsåret bl a haft möten med trafikverket och fått till stånd att den borttagna kallelseturen 23.30 återinförts på Blidö- och Furusundsleden.

Ombyggnad av E18 till 1+2-väg med vajerräcke skulle medföra stora logistikproblem för de boende. På samrådsmöten med trafikverket och i utställt material informerades att korsningar skulle stängas med vajerräcken. Genom stort arbete

och extra möten på styrelsemedlemmars initiativ har vi fått dem att ändra sig, så att både Spillersboda, Håtö och Brevik kommer att ta sig till och från som idag, om det inte blir flera ändringar.

Under verksamhetsåret har styrelsen fortsatt arbetet med att värva nya medlemmar.

Under mässan Expo Roslagen 4-5 maj fick föreningen en stor möjlighet att presentera sig och sina budskap. Vi fick möjlighet att visa mycket presentationsmateriel och hänga hela vår tavelsamlingen som väckte stort intresse. 23 nya medlemmar värvades!

Under året man haft 9 styrelsemöten och gjort 3 stycken medlemsblad.

Styrelserepresentanter har funnits med vid SIKO:s styrelsemöten, Skärgårdens trafikantförenings möte, Regionala skärgårdsrådet och Norrtälje kommuns skärgårdsråd.

Styrelsen har under året bestått av:

Björn Sjöblom, Alsvassen, Yxlan
Urban Gunnarsson, Kallvik, Svartnö
Gabriella Söderman, Gräskö
Helén Jansson, Söderöra
Roger Karlsson, Högmarsö
Bo Gesslein, Löparö
Jenny Melin, Oxhalsö, Blidö
Göran Hedberg, Brevik, Rådmansö
Irene Takanen, Tjockö
Eva Axelsson, Svartnö
Mats Rundgren, Fejan
Malin Lenke, LillGräskö

GRÄDDÖ BY – RÅDMANSÖ

Gräddö med sin vik som har lä för vindar i tre väderstreck, var den stora skuthamnen på Rådmansö. Här kunde ligga upp till tio skutor samtidigt. En ståtlig syn med de vackra skroven och höga masterna. Båtbäddar fanns på östra stranden, i Asksundet och Nyängsslätan. Ett känt båtdrag var alldeles intill ångbåtsbryggan.

Vedjakter och sandkilar från Gräddö kändes igen på sin gula rand under handlisten och sitt vita sudband.

Härifrån skeppades ved till Stockholm. Långa staplar låg då på byallmännigen i väntan på transport.

Vykort från 1900-talets början, här syns den gamla kvarnen på udden

Något om Gräddös skutor och skeppare (hämtat ur boken "Rådmansö Förr):

LINEA byggd 1894 hade måtten 19,62 x 6,80 och stack 3 meter. Hon seglades av Karl Eklund, Gräddö mellan alla möjliga bryggor i skärgården. Frakterna bestod mest av ved och byggnadsmaterial. Det berättas att den företagsamme Eklund kunde ta tåget till Södertörn för att handla upp ved. Linea såldes till Blidö 1930.

PETRUS byggdes 1902. Hon var av Masbytyp och ägdes av Olof Eklund. Storseglet var på 300 m² och hon lastade 60–70 famnar ved, som motsvarar 85 ton. Det gör ca 400 skottkärror.

ADALIA var en sandkil byggd på Blidö 1896. Hon var 15 m lång och 5 m bred och lastade 20 famnar ved eller 18 m² sand. Hon seglades av A Södergren. Överbyggdes 1920 och fick motor. När tullen gjorde ett beslag på 26 000 liter sprit ute i skärgården lånade de Adalia för att frakta in beslaget till Stadsgården.

GRANIT var den sista skutan på Rådmansö – såldes 1946. Hon kölsträcktes på Furusundsvarvet 1902. Hon var kraftigare byggd än de vanliga vedjakterna. Var nog avsedd att frakta sten från Vätö. Därur kan man säkert också härleda namnet. Granit ägdes av Karl Jansson och Ivan Eriksson. Hon riggades senare

av och försågs med en Pythagoras tändkula, som gubbarna inte kom överens med. Så de bytte till en annan och då gick det bättre. Det var ju en brytningstid och man förstod sig nog bättre på tackel och tåg än bränsle och motorolja.

Stockholms Länsmuseum om varvet:

På varvet byggdes 1-2 båtar per år fram till 1950-talet.

Varvet etablerades 1924 av Axel Eriksson, f. 1897.

Han hade lärt sig yrket vid Rosätra Båtvarv och i Ovensundet.

Årligen byggdes en större motorbåt på beställning (14 m lång).

Vid varvet har byggts 54 båtar, varav 11-12 motorbåtar och de övriga rodd- och segelbåtar.

Mot slutet blev det färre och större byggen. Sista båten som byggdes var motorsegelaren Garm. Den var (12,8 x 3,6 m) år 1965. Hon hade en blyköl på 4 000 kg och 72 m² segel.

Den färdigställdes i mahogny med lamellimmade ekspant, köl av ek och däck av teak.

Gräddö Marina

Idag är det ett traditionellt småbåtsvarv och marina. Reparationer, vinterförvaring, vårustning e t c. Man har även nu en egen tillverkning. Styrpulpbåten – GRADDO 540 – ”som passar till allt och alla”. 5,4x2,10 m, höga fribord, lätt drivet skrov, hydraulstyrning mm.

Dagens båtfabrikation på Gräddös båtvarv Graddo 540

draulstyrning mm.

Gästhamnen har ett gott anseende i båtkeisar. Servicegraden är hög med allt från drivmedel till bastu och tvättstuga.

Varmbad i Gräddö

På 1890-talet uppfördes ett varmbadhus strax norr om båtvarvet. Förmodligen på initiativ av handlaren Bäckström. Här kun-

de man ta både gytte- och tallbarrsbad. Anläggningen nyttjades av såväl av ortsbor som sommargäster. 1914 upphörde verksamheten och huset såldes till pensionatet på Gräddö Asken där det inreddes till boende för sommargäster. Flytten skedde över isen med en kälke under vart hörn dragen av häst.

Storskär vid Gräddö

Under pensionatstiden var det ett ståhej vid ångbåtsbryggan.

När båten med sommargäster kom eller gick var det fullt med folk vid bryggan. Gästerna gick ofta i procession med sång och fanor på väg mot avgående båt. När de resande gått ombord hände det ofta att övriga hoppade i vattnet ackompanjerade av skarornas skratt och applåder.

I Gräddö fanns flera pensionat. Det var t ex Sjögrens – senare Sjömans, Söderbergs, Strands, Skogshyddan, Ida Bergströms och Björkö Örn's pensionat. Dessutom fanns ett på Gräddö Asken.

s/s Viking i Gräddö

Gräddö – port mot öster

1959 blev det åter liv och rörelse vid bryggan. Då började rederiet som sedan skulle bli Viking Line trafikera traden Sverige – Åland. Bilfärjan s/s Viking, som köpts från England, gick mellan Gräddö och Mariehamn.

Då byggdes en liten terminalbyggnad för bl a biljettförsäljning. Den byggnaden finns kvar och är idag hamnkontor, hygienutrymme, bastu och tvättstuga för gästhamnen.

Kvarnudden

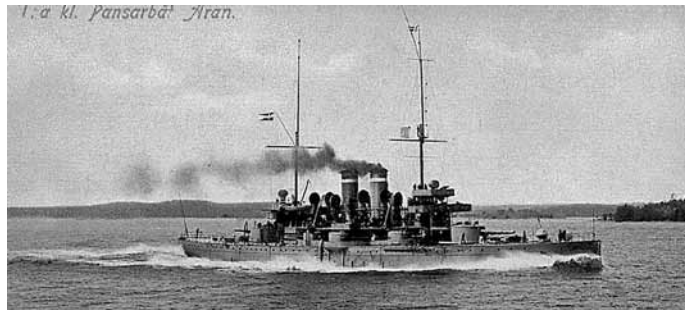
Västernäset, intill hamnen kallas idag för Kvarnudden. Här fanns tidigare en kvarn som revs 1903. Den grova hjärtstocken gjorde August Söderlund om till spelstock för ankaret på sin vedjakt Svalan.

Nu finns här café, restaurang och Bed & Breakfast. Sitt inne i den gamla byggnaden eller ute med vy upp mot Väddö. På Kvarnudden firas valborg enligt mångårig tradition. Man går då i fackeltåg från Missionskyrkan. Brasan speglar sig effektivt i det kringliggande vattnet.

Flottbas under kriget

Under andra världskriget blev Kvarnudden hemmabas för Stockholmseskadern. Här låg bl a det stora pansarskeppet ÄRAN. Hon hade imponerande bestyckning, med 28 cm pjäser på back och halvdäck. De stora besättningarna fick lokala entreprenörer sysselsatta med limp- och tårtbakning. Vid en kompaniafton ville manskapet inter köpa ”kristidstårtor”. När Ulla Berg och Karin Perols bakade riktiga tårtor fick de t o m ”visphjälp” av frivilliga flottister.

”1:a kl Pansarbåt Äran”, står det på det gamla vykortet

I samband med att flottan bestämt sig för att Gräddö var en strategiskt viktig plats att förlägga pansar båten Äran företogs muddring för att få tillräckligt djup för det 3 735 ton tunga skeppet. Det var då man fick upp två ankare. Ett mindre och ett stort. Det senare är det som idag pryder yttersta udden där kvarnen en gång stod, se sid 1. Där syns också moringar i berget, för ÄRAN, som låg här under åren 1940 – 1945.

Vaxholmsbolaget var viktigt för logistiken

Anders Perols berättar att han skulle sälja en häst uppåt socknarna. Det var då naturligt att kliva ombord på Storskär med hästen och bege sig till Norrtälje. Komna till staden gick de två iland och knallade upp till Stora Torget. Där lämnades hästen i ett hyr stall, som då fanns där, för senare avhämtning. Så var det avtalat.

Affär blev bygdegård

På samma sätt som färjterminalen fått andra uppgifter, har en av de två affärerna bytt skepnad. Det som idag är bygdegård var tidigare affär där tre generationer Bäckström drivit handel. Anders övertog 1888 den redan då gamla affären efter Rooth. Ett litet rött hus. 1901 byggdes den till sin nuvarande skepnad. Nils efterträdde sin far och 1949 tog Eric Bäckström över som siste handlare. 1963 stängdes affären och Sveabolaget tog över huset som administrationslokal.

När vi pratar om logistik och kommunikation kan det intressant att nämna hur Nils Bäckström på vintern kunde få hem sina varor från Norrtälje. Han seglade med sin egentillverkade isjakt och hämtade!

Varutransport – anno-dazumal! Till vänster ses den ursprungliga affären

Verksamheter och företagande i Gräddö är mångfaciterat. Här finns byggare, elektriker, redovisnings-, gräv- och schaktföretag, skogsvårds-, diverse reparations- och underhållsföretag och service. De som här belyses är endast slumpvis valda. Kan bara hänvisa till hemsidan www.roff.se eller den tryckta företagskatalogen.

Bredvid Bryggcaféet, bakom bygdegården, vars rätta namn är Rådmansö Bygdegård, finns Kajak & Uteliv med ett brett utbud för friluftslivet. Man hyr ut kanoter, ger kurser ordnar olika typer av event i skärgården runt paddling. Härifrån paddlas det ofta långt ut i yttersta skären mot Ålands hav under sakkunnig ledning, om så önskas.

Gräddö Skärgårdshandel.

1901 kom Thea Jansson till Gräddö som föreståndare för en filial till Lindbergs i Furusund.

1904 öppnade hon eget i ett annat hus i byn. 1906 byggde Axel och Thea Pettersson eget. 1943 tog döttrarna Karin (Perols) och Ulla (Berg) över och kallade sig Axel P-sons Eftr. 1950 övertog Ulla och K-G Berg, De drev butiken fram till 1982 under namnet Gräddö Skärgårdshandel. Därefter kom Inga Lill och Alf Johansson.

1987 öppnades den nybyggda affären som idag drivs av Peter Horwitz. Skärgårdshandeln är en ICA-Nära butik.

Här finns Apoteks-, ATG-, Post-, Svenska Spel- och Systemombud, samt uttagsautomat och bensinmack.

Mats är mästare. Här med Jenny Wallgren, som jobbar mot gesällbrev. Rebecca Petrini som är lärling var ute på andra uppdrag.

Tapetserarverkstad

1997 flyttade Mats Landin ut sin tapetserarverksamhet från Stockholm till den gamla IOGT-lokalen. Han har idag två anställda. Här rustar han gamla och nyare möbler. Framför allt för kontakter i Stockholm, men också till lokala uppdragsgivare. Det viktiga är att kvaliteten är bra för att det ska löna sig för kunden att kosta på sin möbel.

Mats är också engagerad i Roslagens Båt- & Byggnadsvård i Vreta. Där ger man råd om hur man rustar gamla båtar och byggnader med traditionella metoder och åtar sig bl a renovering av fönster. Man säljer nya och begagnade byggmaterial, slam- och pigmentfärger. Man förmedlar kontakt med hantverkare, ger kurser runt båt- och byggnadsvård ofta i syfte att bevara äldre beprövade tekniker. Verksamheten röner allt större uppmärksamhet.

Bilden på Götheborg är från dess första besök i Norrtälje.

Gräddö Bryggcafé

I ett intressant läge vid ångbåtsbryggan, invid farleden mot Norrtälje ligger Bryggcafé't. På sommaren passerar flyttetyg i alla möjliga skepnader. Alltid något intressant att titta på medan man äter sin smörgås, rostbiffallrik, glass eller bara tar en kopp kaffe.

Gräddö El startades av Magnus Gustafsson 2004 efter att ha jobbat som elektriker i 20 år. Idag är de tre utbildade elektriker som är proffs på belysning, kraft, värme, tele- och elservice.

Kunderna finns i Norrtälje, i norra skärgården och i Stockholmstrakten.

Förskola i bullerbyanda

Viktoriegårdens förskola och fritidshem i Gräddö by är ett kooperativ med både manlig och kvinnlig personal. De har mångårig erfarenhet av barn, som förskollärare, småbarnspedagoger, barnskötare, dagbarnvårdare och danspedagog. Inomhus är barnen indelade i mindre grupper. Utomhus är alla barn tillsammans.

Församlingen, som hänger ihop med den i Spillersboda är i trängande behov av förnyring och hoppas på den nyandliga vågen, som gjort att ungdomar i en sekulariserad och brutal värld, söker sig till tryggare, lugnare och ärligare miljö.

Man har inte längre någon pastor utan har sedan flera år tillbaka haft ett samarbete med Svenska Missionskyrkans församlingar i Roslagen.

VA-ledningen framme vid missionskyrkan

På bilden tagen den 10 oktober 2013 kan vi se att utbyggnaden av kommunens VA-ledning från Refsnäs, nu kommit till Gräddös västra utfart efter långt avbrott. Mycket sprängning blir det.

Gräddö har även i dag kommunalt avlopp centrerat till ett reningsverk som ligger bakom bygdegården, men kommer att kopplas in på kommunens stora nät när det blir klart.

Kommunchefen säger att vi kommer att få ett dricksvatten av världsklass när vi blir inkopplade på Norrvatten. Vi läser dagligen om otjänligt dricksvatten i kommunala ledningsnät. Man uppmanar folk att koka vatten innan det dricks. Det har förekommit i Halmstad, Kalmar, Bollebygd, Kivik, Fjällnora, Söderbärke, Löberöd, Emmaboda, Lönsboda Olofström...

Det rör sig om toxin, koliforma bakterier, mikroorganismer, kolibakterier, klorerat lösningsmedel e t c.

MEN det kan inte att hända här i Norrtälje kommun – för vi ska få vatten av världsklass.

Göran Hedberg

Missionsförsamlingen

1866 bildades en Missionsförsamling i Nabbo och det beslöts att man skulle bygga ett bönhus. Nabbo låg ganska centralt och det var lätt att ta sig dit sjövägen inifrån socknen – viktigt på den tiden.

Huset timrades i Lohärad på andra sidan av Norrtälje. När det var klart plockades det ned och fraktades med häst till Norrtälje, därifrån med båt till Gräddö och vidare med häst till Nabbo. Där hade man på en bergknalle anlagt en stengrund som ännu idag finns kvar. Grunden mäter ca 10 x 13 m. Det fanns en förstuga och byggnaden var i två plan. Bygget kostade 630 kr inkl transport Lohärad – Norrtälje.

Timret blev nytt bönhus i Gräddö

1933 flyttades Nabbobönhus till sin nuvarande plats. Tiderna hade förändrats. Det fanns andra sätt att färdas på och Gräddö by hade fått fler invånare.

Huset plockades ned stock för stock och byggdes till när det restes igen i Gräddö.

Församlingens syföreningsauktioner har under åren blivit ett viktigt evenemang på somrarna. Efter ett avbrott togs traditionen åter upp i somras till mångas glädje. Besökarna gör här verkliga fynd samtidigt som församlingen får in viktiga likvida medel, som i och för sig inte står i proportion till det arbete som lagts ned i förfärdigandet av alstren.

Missionshuset i Gräddö är idag det enda aktiva bönhuset på Rådmanö. Här fanns i princip ett bönhus i varje by. Alla utom detta har blivit privatiserade. Det var olika samfund, men Missionsförbundet var dock det största. Dit har nu även de kvarvarande resterna av de andra samfundens samlats.

På nordlig kurs från den populära gästhamnen

Sandra Löfgren förbereder för termometern. FOTO: Johan Hellström

Annorlunda möte med unga i fokus

Hur ska man få barn och unga att gå på möten och engagera sig i skärgårdsfrågor? Den frågan ställde sig Siko – som organiserar de hofasta i skärgården – och bjöd in Young voices till årets höstmöte på Möja. Det blev ett delvis mycket annorlunda möte.

– Barn och unga vill bli inbjudna, vill få lämna synpunkter och kunna ta initiativ – men de vill inte vara med och bestämma om allt.

Sandra Löfgren är projektledare för Young voices som under två år undersökt vad barn och unga i Stockholms och Ålands skärgårdar vill, och dessutom tränat dem i hur man faktiskt kan påverka och vara delaktig i samhällsutvecklingen. I lördags var hon och några av deltagarna inbjudna av Siko – Skärgårdens intresseföreningars kontaktorganisation – för att försöka hjälpa Siko att bli bättre på att hålla möten som även unga kan delta i. Så i stället för ett traditionellt möte där deltagarna sitter ner och lyssnar på den som har ordet, ledde Sandra deltagarna igenom övningar som termometern och fyra hörn. Genom att lägga ut siffror på golvet, eller låta rummets hörn representera alternativa svar på olika frågor, svarar man genom att gå och ställa sig på den siffra eller det hörn som ligger närmast det man tycker.

På frågan om i vilken grad barn och unga ska vara med och påverka var det bara vuxna som placerade sig i det hörn som betydde att de kan vara med och påverka i allt.

– Barn vill vara med. Men de säger klart och tydligt att det måste vara intressebaserat, sa Sandra Löfgren.

Det gäller med andra ord att hitta frågor som engagerar de unga, och som vuxen får man helt enkelt finna sig i att de plötsligt kan tröttna och lägga av. En viss omsättning på deltagarna får man helt enkelt räkna med när det handlar om barn och unga.

– Det gäller att jobba med frågorna och inte individerna, sa Siko:s Gunilla Söderqvist.

Under de två år som Young voices har varit igång har drygt 40 barn och unga från Stockholms skärgård deltagit. En av dem är Markus Hedelin, uppvuxen på Svartsö, numera gymnast på fastlandet och ledare för de yngre deltagarna.

– Det här är fantastisk möjlighet för barn och unga i skärgården att få träffa andra och se att det faktiskt finns en möjlighet att påverka.

För honom har Young voices inneburit att han numera kopplar ihop det som tidigare var två skilda världar: skärgården och stan. Nu förstår han att makthavarna i stan påverkar skärgården, och att han faktiskt har möjlighet att påverka dem.

Hans storasyster Petra Hedelin höll med och betonade hur viktigt det har varit att deltagare från olika öar kunnat träffas och samarbeta.

– Det har öppnat barnens ögon både politiskt och för varandra, sa Petra som också har fungerat som ledare.

Siko fungerar ofta som remissinstans i skärgårdsfrågor och har regelbundna kontakter med politiker, tjänstemän och andra makthavare. Anledningen till att man bjöd in Young voices till årets höstmöte är att man vill få fler unga att engagera sig.

– Att få dem att gå på våra vanliga möten är bara att glömma, det måste ske på deras villkor. Det här är ett helt annat sätt att jobba än när vi håller våra möten, det är jättespännande, tyckte Siko:s ordförande Pia Södergren.

Teha Åkerström från Ljusterö var nöjd med projektet.

– Jättekul, de vet hur ungdomar vill ha det och låter oss testa olika saker, sa hon.

– Synd att det tar slut, fyllde Anton Ahlzén från Möja i.

Den något annorlunda mötesformen gav även mersmak hos de äldre. Siko:s Britt Fogelström gillade bland annat termometern:

– Det var lite av en aha-upplevelse med mötesformen.

Det gick befriande snabbt att få fram ett ställningstagande.

JOHAN HELLSTRÖM

FAKTA/YOUNG VOICES

Totalt har 120 unga mellan 12 och 16 år, från Åland och Stockholms skärgård, deltagit i det tvååriga projektet. Syftet har varit att ta reda på vad unga skärgårdsbor vill, och ge dem egna erfarenheter av hur man kan påverka och bli delaktiga i samhällsutvecklingen. Den 14 oktober avslutas projektet med att deltagarna presenterar sina tankar och idéer för politiker och tjänstemän.

Köpmanholmsskola har fått ny rektor

Nu hoppas alla den här chefen har vilja och kompetens att arbeta för att utveckla skolan så att bygden kan leva vidare. Att barnfamiljer törs bosätta sig på Yxlan / Blidö med omnejd. För det är unga, växande människor vi behöver. Kan erbjuda de trygga förhållanden en liten byskola kan ge höjs motiveringen att flytta hit.

Norrtälje kommuns Skärgårdsråd 18/9 -13

Ö-information

Arholma: Ang.båtlinjen Norrtelje - Arholma, förtydligades att båten ska stanna vid de bryggor som kommunen bestämmer, eftersom linjen är kommunalt finansierad.

Gräskö: VA och fiber och el grävningen fortskrider enligt plan. Oro inför trafikupphandlingens effekter. Ang båtplatser för öbor på Östernäs , se bryggpunkten nedan.

Norröra: Fiberanslutning diskuteras. Namninsamling ordnas.

Högmarsö: Lugn sommar. Mindre folk på krogen än tidigare.

Tjockö: Ny krog öppnats. Grovsopshanteringen, sopmajorna och glasigloon fungerat bra och är mycket uppskattade.

En konsult har anlåtats för ev. anslutning till kommunalt vatten och avlopp.

Löparö: Samfällighet på gång för vägar och brygga, men det går trögt.

Stomnarö: Ihopslagning av två samfälligheter. Grovsophämtningen fungerat bra och varit mycket uppskattad.

Yxlan /Blidö:Mycket trafik på färjorna under sommaren.

Dubbla färjor som kör samtidigt skapar oreda.

Stökig sommar på sjön med motorbåtar och vattenskotrar som inte visar hänsyn

Blidö-Frötuna skärgårdsförening: Utställningsförslaget av ombyggnaden av E 18 efterfrågas. Ett nytt medlemsblad är under framtagande och ö-reportage efterfrågas. Årsmöte hålls den 14 nov 2013.

Skärgårdarnas riksförbunds årliga kalender delades ut till samtliga.

Post och skärgårdstrafiken.

Indragning av postverksamhet ifrågasätts. Så kallad ”bryggpost” skall införas, vilket innebär att posten läggs i en låda på bryggan. Kan vara svårt vid enmansbetjäna båt vid hårt väder. Stöd efterfrågas från kommunen och ordförande Kjell Jansson ställer sig bakom en skrivelse till Post och telestyrelsen om postförsörjning till kommunens kärnöar.

Den 28 september planeras Landstinget besluta om tilldelning av uppdrag i upphandlingen av skärgårdstrafiken.(Så blev det ju inte/förf.anmärkn.)

Hur upphandlingen har gått till ifrågasätts.Kjell Jansson informerar om upphandlingen och han kommer att fortsätta att bevaka och eventuella

synpunkter kommer att framföras. Han lyfter också problemet med att endast två öar i vår kommun anses vara kärnöar i RUFSS vilket påverkar planeringen av skärgårdstrafiken.

Frågan om trafiken till småöar utan förbindelse diskuteras.

Repliker och bryggor.

Bromskär: Tommie Eriksson informerar om att återvinningsstationen vid Bromskär kommer att vara i drift inom kort. Planeringen av hamnanläggningen fortsätter som planerat och sjösättningsrampen avses vara öppen för allmänheten.

Spillersboda: Toaletterna ska vara öppnade

Simpnäs: Sopmajan inte klar. Kjell informerar om att sopmajan byggs av elever från yrkesprogrammet och att åtgärder återstår.

Östernäs: Tommie Eriksson informerar om att en ny lösning på anläggning av kommunal brygga undersöks då servitutsvärdsinnehavaren vunnit rättstvisten (Bakgrund: Gräsköborna har under många år efterfrågat en bygga på kommunens mark i Östernäs. Bryggplatserna där skulle vara till för permanentboende Gräsköbor vid ärenden iland.En fastighet på Östernäs med servitutsvärd på kommunens mark har motsatt sig detta . Lantmäteriet har gett honom rätt och kommunen var för sen med att överklaga till nästa instans.Nu undersöks ny lösning. Den som lever får se.)

Övriga frågor:

Ordförande Kjell Jansson presenterar kommunens budgetramar för 2014-2016

Kjell informerar om att meningen är att öar med minst 10 bofasta skall representeras i skärgårdsrådet.

Kjell informerar om utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp och poängterar vikten av att gå samman och bilda en samfällighet för att underlätta påkoppling till kommunalt vatten och avlopp.

Representant från Stomnarö efterfrågar svar på önskemål om ekonomiskt bidrag för snöröjningen i vintras.

Frågan om vem som ansvarar för att slambilen inte ska behöva dra mer än 10 m slang, diskuterades.

Är det en arbetsmiljöfråga för arbetsgivaren eller en fråga för enskilda fastighetsägare?

Avslutning

Ordförande Kjell Jansson tackade för ett bra möte.

Nästa sammanträde : onsdagen 13 nov 2013 kl 14 - 16

Anders Waldvik

Europaväg – Rapport

Slutlig version av den omdebatterade byggnationen till 1+2-väg med vajerräckan skulle enligt plan nu finnas utställd för granskning. Men på grund av nyckelbiotoper och Natura-2000 områden vid Riddersholm kräver lässtyrelsen en reviderad Miljökonsekvensbeskrivning. Det medför att tidsplanen skjuts framåt ca ett halvår.

De är många som inte alls förstår nödvändigheten av det här stora projektet. Det har också visat sig att vägar med samma vägbredd är direkt livsfarliga vid ett motorstopp, eftersom det inte finns några vägbankar att köra ut på. Tänk på lastbilen uppe vid Gävle som pulveriserade en husbil som fått stopp.

Kommunen säger också att de prioriterat ned projektet från en etta till en tvåa. Sedan kan man undra vad kommunen har för mandat att påverka utformningen av europavägar.

Allt nog ... medan inget händer på den fronten, så sker fortlöpande påtagliga saker på och omkring vägen. I våras kom ett gäng och städade. Nu håller en ny städpatrull på att avsluta samma arbete en gång till. På en sträcka av ca 100 meter har man samlat fyra gula soppsåsar. Det är plastdetaljer till bilar, klotgrilllar, skor, kläder etc. Men det mest frekventa är MacDonalspsåsar och läskburkar. Hur tänker folk?

Medan ombyggnaden dröjer tar beläggningen stryk av den tunga trafiken och eftersatt underhåll. Öster om Vreta närmar vi oss en katastrof! Frågan är om vi får riktiga slukhål innan vintern är över. Alla uppmanas att köra sakta med omdöme och undvik de största hålen!

Göran Hedberg

Utarmningen av skärgården fortsätter

I 67 år har någon person boende på Tjockö ansvarat för att sortera och dela ut posten inte bara i enskilda brevlådor på Tjockö, utan har till grannön Fejan. Tjockö ekonomiska förening bildades 1992 och har sedan dess haft det ansvaret.

Föreningen, som förutom posthanteringen också driver Öbutiken och Ökrogen, har alltså i 21 år haft avtal med Posten.

I juni i år fick samtliga boende på Tjockö och Fejan ett brev från Posten om förändrad postutdelning. Beslutet har fattats av Posten utan någon som helst dialog med öborna. Innebörden i brevet är att all post kommer att läggas i en gemensam låda på utvald brygga – sannolikt Ångbåtsbryggan, som är den som ligger närmast Råfsnäs på fastlandet. De allra flesta tjocköbor har en promenad på cirka tre km för att promenera fram och tillbaka till ”brygglådan”. Den gula brevlådan för avgående post ska också försvinna från byn, och vill man skicka något brev så måste man lägga det i en gul väska som finns i bryggpostlådan.

Kommer inte att komma åt sin post

Tjockö har 47 året-runt-boende och på Fejan bor sju personer. Sommartid ökar Tjockös befolkning till runt 450 personer. Två tredjedelar av den bofasta befolkningen är över 60 år och det är få som fortfarande arbetar och pendlar. Flertalet av de boende saknar fyrhjuling eller motsvarande. Ålder och avstånd gör att många inte kommer att kunna hämta sin post dagligen. Därmed uppfyller inte heller införandet av bryggpost lagstiftningens intentioner om att säkerställa brukarnas behov.

Stor satsning förgäves?

En livsmedelsbutik som har ett så litet underlag som den på Tjockö, kan inte klara att ha året-runt-öppet utan inkomster från flera håll, varav Posten är en. Det var för att bättra på butikens inkomster som Ökrogen startade för fyra år sedan – först som en tältkrog, men sedan i år som en utbyggnad av Öbutiken. För den satsningen fick föreningen ett betydande investeringbidrag

av Länsstyrelsen; mycket beroende på de inser att Tjockö är en kärnö med utvecklingspotential. Den ekonomiska föreningen har avtal med Posten om att sköta hämtning och utdelning. Så vill vi, såväl fastboende som sommarboende, att det ska gå till även fortsättningsvis.

Det här gäller inte bara posten

Den kvalitetsförsämring som det innebär att lägga all post i en låda där alla ska leta efter sin post är orimlig. Om Posten inför bryggpost uteblir även ersättningen från Bring och Norrtälje tidning. Det ekonomiska bortfallet till ekonomiska föreningen blir då så stort att Öbutiken med all sannolikhet måste läggas ner. Därmed försvinner inte bara en social knutpunkt och samlingsplats utan också de bidrag som butiken får som ombud för Apoteket och Systembolaget. Dessutom försvinner två arbetstillfällen på Tjockö.

Skärgården ingår till hela Sverige

Skärgården är Sveriges största glesbygd. Men skärgården är inte särskilt reglerad i Post- och Telestyrelsens allmänna råd, vilket är ofattbart. Råden reglerar hur den som tillhandahåller en samhällsomfattande posttjänst bör sköta postutdelningen. Den enda definition som finns är *tätort* och råden avser utdelning i och utanför tätort. Inget område – stad eller ort – är särskilt nämnd, varför *hela* Sverige, inklusive skärgården, måste anses ingå i råden.

Förklarar vad innebörden blir

Från Tjockö har vi skriftligt till Post- och Telestyrelsen och Postens interna råd yrkat att få behålla postutdelning på Tjockö och Fejan enligt nuvarande rutiner och med ordinarie lantbrevbärarservice. Drygt 300 personer har genom namnunderskrifter uttryckt sitt missnöje och sin upprördhet över Postens ensidigt fattade beslut.

Kontakter har även tagits med länsstyrelsen, kommunen och landshövdingen i förhoppning om att de ska inse vad bryggpost innebär för möjligheten att behålla och försöka utveckla en levande skärgård där allt fler ska kunna ha möjlighet leva och bo.

Vacker Tjocköväg sommar

Tjocköväg – vacker även på vinter. Men många kommer inte att kunna ta sig ned till bryggan för att hämta sin post!

Posten ska tala om hur de kommer att drabba oss vid möte på en tid, så illa vald att vi inte kan komma

I dagarna har vi fått en inbjudan från Posten till ett informationsmöte (dvs envägskommunikation) om hur den planerade bryggposten ska införas. Mötet är i Norrtälje på en dag och tid som omöjliggör för de flesta Tjockö- och Fejanbor att vara med på. Det finns varken båt- eller bussförbindelser vid den tiden. Först efter påtryckningar och protester har Posten ändrat dagen, inte till Tjockö som hade upplevts naturligt, men så det i alla fall finns möjlighet för oss att komma hem på samma dag. Rubriken för det sistnämnda mötet är nu ändrat till dialog.

Det är svårt att säga vilket som är mest kränkande; beslutet om att införa ett nytt postsystem utan dialog eller konsekvensbeskrivning, eller bli inviterad till ett informationsmöte där många inte kan delta.

Helt klart är emellertid att den som myntade uttrycket *en levande skärgård* i alla fall inte jobbade på Posten.

Text: Irene Takanen Foto: Renée Eklind

Ska silorna i hamnen öppna igen?

Det var inte bara de långa lastbilar som trafikerade silorna i hamnen. Traktorer från hela kommunen for in med spannmåls-skörden. Ibland åkte man före 5 på morgonen för att hinna hem och tröska medan det var torkväder på dan.

Köer från båda håll

Kön med traktorer var lång. Ända uppe, överst på Bergsgatsbacken. Där stod vi från Rådmansö, Spillersboda, Penningby, Hysingsvik e t c. Roslagsgatan kunde vara full med traktorer från Vätö, Roslagsbro, Estuna och de andra norra socknarna.

När kön började röra sig nedför backen var man orolig för bromsarna. Med 5 – 6 ton på kärran och en traktor från 1968 var det ett äventyr trots att den var i bra skick. På lågväxel tog man sig ned med de andra medan man parerade med bromsen.

Socialt, bönder emellan

I kön medan man väntade på sin tur kom man i slang med andra, som man inte kände. Var man kom ifrån och hur det hade gått. Man tittade intresserat på när andra tömde. Om det såg tort ut, om det var mycket skräp i e t c. Så var det han som tröskat före helgen när det var lite fuktigt i luften. Lasset stod som en lodrät vägg när lämmen fälldes. Men det fixade sig fast det blev nog avdrag för torkning.

Stängda silos – långa transporter

Sedan stängde man silorna och spannmålen skulle fraktas så långt bort, mot Uppsala till, att det var omöjligt för små roslagsbönder att leverera.

De med stora skördar kunde köpa långtradarfrakter. Andra tog sitt till foder så länge det var någon som helst bärighet med mjölk- eller köttproduktion. När det gick ned började en del att elda sin spannmål (i en värld som svälter!)

Nu verkar det mesta bli betesvallar för hästar och grovfoder i form av hösilage. I år kan det nog bli finnas avsättning eftersom återväxten var så dålig att man t o m ensilerat säden.

Att nu åter öppna silorna är väl en utopi, eftersom strukturen på landsbygden redan gått så långt att det är svårt att vrida klockan tillbaka. Vi får nog förlika oss med att markerna till viss del hålls öppna av hobbyhästars behov. Att någon skulle etablera sig som mjölk- eller spannmålsbonde från scratch idag i vår topografi är inte realistiskt. Investeringarna är enorma.

Lantbruken i skärgården måste värnas!

Att däremot slå vakt om de lantbruk som finns i skärgården, där investeringarna redan är gjorda, är oerhört viktigt för att hålla ett öppet landskap. Även den delen är nu hotad! Läs på sidan 2.

Göran Hedberg

Fortifikationsverkets försäljning på Fejan.

Sedan en tid tillbaka finns beslut på att Fortifikationsverkets mark på Fejan skall försälas till högstbjudande via anbudsförfarande.

Marken utgör cirka 1/3 av öns yta fördelad på fyra fastigheter. (Totalt finns drygt tjugo fastigheter.)

En av fastigheterna inrymmer de byggnader och den mark, som Skärgårdsstiftelsen arrenderar av Fortifikationsverket. Denna fastighet kommer att undantas från försäljningen. Istället kommer Skärgårdsstiftelsen att byta till sig denna mark.

På den mark som skall säljas inryms det gamla kolerajukhuset "von Döbeln", två hus, några bodar och ett magasin. "Von Döbeln" är i mycket dåligt skick.

Största delen av marken utgörs av delvis igenvuxen åker & ängsmark, skog och strandområden. I grunden handlar det om en mycket vacker (om än misskött) jordbruksfastighet.

Ny plan för att få bättre pris

För att "underlätta" för en potentiell köpare har Fortifikationsverket hemställt om att Norrtälje

Kommun skall fastställa ett planprogram för det aktuella området. Ett sådant program ger en viljeriktning/grund för en eventuell kommande detaljplanering.

Arkitekter skissar utan hänsyn

För att få en grund till planprogramarbetet så har Fortifikationsverket anlitat företaget AQ-arkitekter, som så här långt, i två omgångar tagit fram "Förslag till utvecklingsplan för Fejan". Det första förslaget drogs tillbaka för revidering då framförallt Länsstyrelsen vänt sig emot den föreslagna exploateringen av strandskyddat område.

Det senaste förslaget presenterades för fastighetsägare och näringsidkare i slutet av augusti vid ett möte arrangerat av Norrtälje Kommun. Uppslutningen var stor från fastighetsägarna och vid mötet var representanter från kommunen och arkitektfirman närvarande liksom från Skärgårdsstiftelsen. Fortifikationsverkets ansvariga var dock inte där.

Woodstock i skärgården?

Förslaget som presenterades innehöll idéer om byggande av ett aktivitetsområde för konserter, festivaler och sportevenemang, byggande av ett fyrtiotal uthyrningsstugor, byggande av brygga ut mot farleden, byggande av bryggor och naturhamn på NV delen av ön, anläggande av elljusspår (över hela ön) och kompletterande byggnader till befintlig bebyggelse.

Det presenterade väckte ilska och oro bland de närvarande. Många hade redan sett förslaget och lämnat synpunkter på det till kommunen och Fortifikationsverket.

Samtliga närvarande var eniga om att förverkligande av förslaget ifråga skulle innebära en alldeles för kraftig exploatering av ön för att vara till gagn för miljö, besökare, näringsidkare och fastighetsägare på sikt. Ön är bland annat för liten.

FÖRSLAG TILL UTVECKLINGSPROGRAM FEJAN

BESKRIVNING

A. GÅSJUKHUSBYGGNADEN
DET GAMLA SJUKHUSET RENOVERAS OCH FÅR NYA FUNKTIONER. DEN NYA VERKSAMHETEN KAN MED FÖRDEL VARA ÅRETRUNT BASERAD FÖR ATT STIMULERA EN MER AKTIV SKÄRGÅRSMILJÖ, ÄVEN PÅ LÅGSÅSONG.
TILL FASTIGHETEN HÖR EN BYGGGRÄTT OM CA 500 M²

B. AKTIVITETSOMRÅDE
PÅ STRECKADE OMRÅDET BLIR PÅ NYTT ETT OMRÅDE FÖR SPORT OCH ANDRA EVENEMANG LIKT KONserter OCH FESTIVALER.
TILL OMRÅDET HÖR EN BYGGGRÄTT OM 200 - 300 M².

C. HAMNMAGASIN
GÅSVERSKAJEN RUSTAS UPP OCH FÖRTÄS MED SPÄNNADNE BYGGGRÄTTER PÅ ETT 10-TAL MINDRE FASTIGHETER.
DE NYA TILLÄGGEN FÅR ETT UTTRYCK SOM SAMSPELAR MED DEN BEFINTLIGA MAGASINBYGGNADEN OCH DESSA KAN ÄVEN RYMDA OFFENTLIGA LOKALER/ BUTIKER I BOTTENVÄNNINGEN.

D. SMÅHUSMODULER
PÅ ÖNS NORDVÄSTA DEL SKAPAS ETT OMRÅDE MED ETT TRETIO TAL SMÅHUSMODULER FÖR UTHYRNING. CA 30 M² STORA. DESSA KAN EVENTUELLT HA KOPPLING TILL GÅSJUKHUSETS NYA FUNKTION.

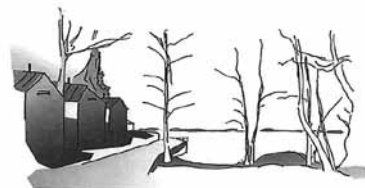
E. ÖKAD UTHYRNINGSKAPACITET
HÄR SKAPAS EN STÖRRE BYGGGRÄTT FÖR ATT MÖJLIGGÖRA EN ÖKAD UTHYRNINGSKAPACITET SAMT EN FRAMTIDA UTVECKLINGPLAN ÖVER BEF. GÅSVERSKAJEN.

F. UTVECKLING AV BEF. BRYGGA/ NATURHAMN OMRÅDET UTVECKLAS OCH FÅR STÖRRE KAPACITET FÖR SMÅBÅTAR. UTÖVER RENOVERING AV BEFINTLIG BRYGGA SKAPAS EN NATURHAMN MED FÖRTJUNINGSPLATSER I OMRÅDET.

G. NY NATURHAMN/ MINDRE BYGGNAD LIKT OMRÅDE F, SÅ SKAPAS I OMRÅDE G EN NATURHAMN SAMT EN MINDRE BYGGNAD MED OMKLÄDNINGSRUM FÖR DE HÄRLIGASTE BADVÄRMA.

H. NY BRYGGA
FÖR ATT ÖKA KAPACITETEN OCH TILLGÄNGLIGHETEN MED FRITIDSBÅTAR PÅ FEJAN SÅ ANLÄGGS EN NY BRYGGA I ÖDRE.

I. FÖRBYGGNADSKONSTRUKTIONER FÖR ATT FÖRTJUNSA, ÖKA KOPPLINGEN OCH

Kritik från fejanborna

I övrigt ifrågasattes kvaliteten på förslaget AQ-arkitekter tagit fram då det stod klart att förarbetet, till exempel kartläggandet av de verkliga förhållandena på plats, varit undermåligt.

Norrtälje Kommun fick kritik för att inte redan ha slagit "stopp i maskin".

Exempelvis så har stora delar av det aktuella området vid tidigare inventering bedömts ha höga naturvärden. Likaså har vattenområdet på den NV delen av ön bedömts vara viktigt lekrområde för abborre och gädda.

AQ-arkitekters representanter tycktes lyhörda för de synpunkter som framkom och skulle ta med sig dessa till uppdragsgivaren Fortifikationsverket.

Nytt förslag ska komma

Fastighetsägarnas och näringsidkarnas förslag till arkitektfirman och kommunen var att omarbete förslaget och kalla till ett nytt möte där Fortifikationsverket också måste vara representerat.

I skrivande stund är informationen att så blir fallet.

Under stora delar av åren är det mörkt i stugorna på Fejan.

Verksamheten runt krogen och vandrarhemmet för i och för sig med sig viss mån av liv och rörelse även under delar av så kallad lågsåsong.

För Fejans utveckling på sikt är det nödvändigt med ett ökat antal åretruntboende och förstås försörjningsmöjligheter i närområdet.

Överexploatering och spektakulära anläggningar för sommaraktiviteter löser inte problemen.

Försäljning till högstbjudande av statens mark på Fejan leder knappast utvecklingen i hållbar riktning. Om riktningen blir rätt så beror det till stor del på slumpen. Är det rätt ?

Fortsättning följer.....

Mats Rundgren

Försvärsbudgeten för 2014 förbrukad?

Den 9 oktober 2013 mitt på dagen pep två stycken jaktplan över vår by på rak kurs mot NordOst till Nord. Jäklar – tänkte jag – där rök hela försvarsbudgeten för nästa år. För årets anslag är väl redan förbrukat. Eller var det det sista av årets anslag som de måste förbruka innan man kommer in på ett nytt räkenskapsår för att få mera pengar?

Göran Hedberg

Helmi = sjöräddare

När mitt gamla 60-tals gäng från Rimbo gjorde en tur med Helmi för att celebrera en 70-åring, fick vi hjälpa en segelbåt ur ett problem.

Båten som stod på norr om Blidö. Skepparen, Birger Norman, girade direkt ned mot dem och besättningsmännen Rolf Blomberg och Anders Farman fick över en tamp. När vi backade halkade hon lätt flott. Man tackade och lovade sätta in en slant på Helmis Väppers konto, vilket också skedde.

Vi gick till Rödlöga för medhavd lunch och sedan vidare runt Blidö. En väldigt trevlig upplevelse på denna genuina roslagsskuta. Förbluffade känner vi hur hon accelererar i byarna! Kan rekommenderas för den som inte gjort det tidigare. Och vi tänker göra om det nästa sommar igen. Seglingsprogram hittar du till våren på www.helmi.se.

Text och foto Göran Hedberg

I skärgården är det idag mycket som ger huvudvärk här kommer tips från förr

PRESSKLIPP UR:

EN LITEN BOK innehållande diverse nyttiga råd och rön samlade under årens lopp utgifven af en HUSMODER tryckt i Norrköping 1908

Medel mot hufvudvärk

Man skall upplösa rifven pepparrot i ättika och lägga detta på en lapp. som lägges som omslag på pannan, och bytes så fort den blir varm och torr. Detta medel ger ögonblickligen lindring.

Det är mycket på gång i Kapellskär

Avloppsledningen läggs nu ut från Kapellskär. Man har hört talas om ormkloten på våarna. Här ligger de stora svarta

ormarna utsträcka i solen i väntan på att få gå ned under vattnet i riktning mot Marö och vidare till Gräskö. På land grävs samtidigt rörgravar till fastigheterna ut mot Waxholmsbryggan. På sidan udden är det andra aktiviteter. Här pågår utbyggnaden av hamnen för fullt. Det borras från bogserade promar med höga borrtorn. Det sprängs och det grävs.

Göran Hedberg

B

Föreningsbrev

Alsvassen 1102, 760 18 Yxlan
www.bfsf.se
PlusGiro 66 39 08-2